

ЮВІЛЕЙ ЮРІЯ АНДРОНОВИЧА ГАЛАБУРДИ

---

8 листопада 2007 р. виповнилося 70 років від дня народження і 38 років наукової та громадської діяльності багатолітнього вченого секретаря Українського мінералогічного товариства (УМТ), мінералога, відомого дослідника флюїдних включень у мінералах, кандидата геолого-мінералогічних наук, дійсного члена Наукового товариства імені Т. Шевченка Юрія Андроновича Галабурди.

Юрій Галабурда народився на Рівненщині, в сім'ї регента (керівника) церковного хору в с. Устенське Перше Здолбунівського р-ну. Село Устенське — це перейменоване старовинне українське село Дермань, якому нині повернуто первісну назву. У XVI–XVII ст. воно було відомим центром української культури. Зокрема, архимандритом Дерманського Святотроїцького монастиря був Мелетій Смотрицький, церковний діяч і письменник, автор “Треноса” (1610) — полемічного твору православних та знаменитого шкільного підручника “Грамматика словенскія правилное синтагма” (1619). У цьому селі працював першодрукар Іван Федоров, на початку XX ст. тут народився видатний прозаїк Улас Самчук. Не кожне місто має таку давню і славу історію.

Під час Другої світової війни, наприкінці 1943 р., батька Юрія, Андроніка Григоровича, який на той час був священником у с. Велика Радогоща на Хмельниччині, стратили німецькі окупанти за спротив владі. На руках у дружини священника, матері ювіляра, Надії Євгенівни, залишились двоє маленьких синів — Юрко і молодший Тарас, а попереду — воєнні і повоєнні роки життя.

Ю. Галабурда у 1954 р. успішно закінчує середню школу в с. Устенське. Не зайвим буде зазначити, що у нього немає жодного знімку з урочистих заходів з нагоди закінчення, оскільки у мами Юрка не було грошей викупити фотографії. Мати зі сльозами на очах вибачалася перед сином за те, що вона не в змозі зробити йому такий подарунок. Юнак рано критично усвідомив тогочасну ситуацію, що склалася в країні.

Доля спрямовує випускника середньої школи до Львова. Вибір впав на Львівський гірничий технікум, який він закінчує у 1956 р. за спеціальністю “Підземна розробка вугільних родовищ”, отримує кваліфікацію гірничого техника та направлення на роботу в Донбас. Там, на шахті Тошківка, він як гірничий майстер щодня спускається в забій, проповзає вузькими виробками, видає “на гора” необхідне країні вугілля. Бажання продовжити освіту повертає його до Львова, з яким він зріднився за роки навчання у технікумі. Хоча у матеріальному плані життя шахтаря було набагато привільнішим, ніж життя бідного студента технікуму, Львів виявився ріднішим. На геологічному факультеті Львівського

державного університету ім. І. Франка вчиться з перервою. У 1961 р., одразу після вступу на перший курс, його на три роки призивають до лав Радянської армії. До юних студентів, учорашніх випускників шкіл, він повернувся “стариком”, та різниці у віці ніхто не відчув. Як же було йому прикро, що за цей час в університеті відкрили військову кафедру і військову підготовку довелось повторити, правда, на офіцерському рівні. Завжди молодий душею Юрко швидко вписався в когорту молоді, але від старшинства не вдалося відмовитися: незмінний староста курсу і староста групи всі п’ять років. У 1969 р. Юрій з відзнакою закінчив університет за спеціальністю “Геологія і розвідка родовищ корисних копалин” та отримав рекомендацію для вступу до аспірантури.

По закінченні університету молодий спеціаліст після короткочасної праці у Новомосковській ГРЕ тресту “Дніпрогеологія” вступає до аспірантури при Інституті геологічних наук АН УРСР (м. Київ) до відділу регіональної та генетичної мінералогії. Навчання в аспірантурі (1969—1972) під керівництвом академіка АН УРСР Є.К. Лазаренка було успішним. У 1974 р. Ю. Галабурда захищає дисертацію “Генетические особенности Криворожских железорудных месторождений по данным изучения включений в минералах” на здобуття наукового ступеня кандидата геолого-мінералогічних наук.

Слід зазначити, що вибір Є.К. Лазаренком теми для цієї дисертації був достатньо ризикованим кроком у невідоме, оскільки досвіду вивчення флюїдних включень у мінералах метаморфічних порід ще не було. Включення у них відзначаються малими розмірами (перші соті-тисячні частки міліметра), і важко було передбачити остаточні результати роботи. До того часу реконструкція фізико-хімічних умов формування метаморфічних порід Кривого Рогу здебільшого обмежувалася аналізом мінеральних парагенезисів. Нині на основі численних результатів вивчення умов утворення метаморфічних порід за флюїдними включеннями дослідниками всього світу встановлено строгі залежності хімічного складу флюїдів від ступеня регіонального метаморфізму порід. Нам приємно усвідомлювати, що до виявлення таких закономірностей доклали зусилля наш ювіляр. Більше того, він був одним із перших, хто показав перспективність застосування методів вивчення включень для мінералів метаморфогенних товщ. У своїх роботах він визначив температурний діапазон стадій прогресивного метаморфізму порід криворізької серії, лужного метасоматозу та вуглекислотно-кальцієвого метасоматозу, показав важливу роль води і діоксиду вуглецю як головних компонентів метаморфогенних флюїдів.

По закінченні аспірантури Ю. Галабурда залишився працювати в Інституті геохімії і фізики мінералів АН УРСР (м. Київ), нині — Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України, в якому працює і на цей час. Основні наукові інтереси Юрія Галабурди пов’язані з регіональним і генетичним вивченням мінералогії України. Він досліджував особливості генезису криворізьких залізних руд, геологічних комплексів Приазов’я, Донбасу та Закарпаття, слюдоносно-керамічних і рідкіснометалевих пегматитів Українського щита. Його розробки влилися до таких відомих монографій, як “Мінералогія Криворожского бассейна” (1977), “Мінералогія Приазовья” (1981), “Мінерали Украины” (1990), “Мінерали Украинских Карпат. Оксиды, гидроксиды, хлориды, йодиды, фториды” (1995), “Мінерали Українських Карпат. Борати, арсенати, фосфати, молібдати, сульфати, карбонати, органічні мінерали і мінералоїди” (2003).

Вагомою є науково-організаційна діяльність Юрія Галабурди, особливо у рамках УМТ. Він багатолітній член Ради товариства, бере активну участь в організації роботи УМТ, підготовці з’їздів УМТ, нарад з мінералогії тощо. Двічі, у 1976—1981 та 1997—2001 рр., Ю.А. Галабурда займав посаду вченого секретаря

УМТ. Як один з відповідальних редакторів він доклав немало зусиль, щоб побачила світ монографія “Мінерали Українських Карпат” (2003). Він активний учасник численних всесоюзних, республіканських, всеукраїнських наукових нарад, симпозіумів, з’їздів, і його участь у нарадах завжди була бажаною. Хороший оратор, він виступав з чіткими логічними доповідями в офіційній частині і ще активніше — в неофіційній.

На товариських зустрічах, що зазвичай супроводжують зібрання науковців, завжди Юрко — душа товариства. Без його пісень, без його віршів не обходилося жодне зібрання. Своім голосом він зачаровував присутніх, і учасники наради могли забути про ті проблеми, що обговорювали, але довго не могли забути його співу. Від Чукотки до Львова, від Сиктивкара до Тбілісі, скрізь беруть спогади про чудову пісню на слова Олександра Олеся “Співають, плачуть солов’ї та б’ють піснями в груди....” у виконанні Юрка Галабурди.

Президія і Рада УМТ, редколегія “Записок Українського мінералогічного товариства”, колеги і друзі вітають Юрія Андроновича Галабурду з ювілеєм і зичать йому міцного здоров’я, творчої наснаги та оптимізму, незгасної енергії та наполегливості, нових творчих звершень, затишку і тепла в колі родини, серед вірних друзів. І нехай йому ще довго-довго легко співається!!!